YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
29 päivänä helmikuuta 1996 *

Asiassa C-300/94,

jonka Tribunal Superior de Justicia de Andalucía (Espanja) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa,

Tirma SA

vastaan

Administración General del Estado,

ennakkoratkaisun tiettyihin maataloustuotteiden valmistuksessa tuotettuihin tavaroihin sovellettavasta kauppajärjestelmästä 11 päivänä marraskuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3033/80 (EYVL L 323, s. 1) tulkinnasta maataloustuotteiden valmistuksessa tuotetuista tavaroista perittävän maksun muuttuvan osan osalta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward (esittelevä tuomari) sekä tuomarit P. Jann ja M. Wathelet,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Espanjan hallitus, asiamiehinään yhteisön oikeutta ja toimielimiä koskevan kansallisen koordinoinnin pääjohtaja Alberto José Navarro González ja valtionasiamies Miguel Bravo-Ferrer Delgado,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja José Luis Iglesias Buhigues ja oikeudellisen yksikön virkamies Blanca Rodríguez Galindo,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.12.1995 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal Superior de Justicia de Andalucía on 23.9.1994 tekemällään ja yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 9.11.1994 saapuneella päätöksellä esittänyt EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti ennakkoratkaisukysymyksen tiettyihin maataloustuotteiden valmistuksessa tuotettuihin tavaroihin sovellettavasta kauppajärjestelmästä 11 päivänä marraskuuta 1980 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3033/80 (EYVL L 323, s. 1) tulkinnasta maataloustuotteiden valmistuksessa tuotetuista tavaroista perittävän maksun muuttuvan osan osalta.

2 Tämä kysymys on esitetty Tirma SA:n (jäljempänä Tirma) ja Cádizin tullihallinnon välisessä oikeudenkäynnissä, jossa on kysymys asetuksessa N:o 3033/80 säädettyjen tullimaksujen muuttuvan osan maksamisesta.

3 Asetuksen N:o 3033/80 5 artiklan 1 kohdan mukaan maataloustuotteiden valmistuksessa tuotettujen tavaroiden maahantuonnista yhteisöön peritään yhdistetty maksu, joka koostuu arvotullista, joka muodostaa maksun kiinteän osan, ja vaihtuvasta tai muuttuvasta osasta, jonka tarkoituksena on, tuotteiden valmistamiseen käytetyiksi katsottujen perustuotteiden määrän osalta, tasata kyseisten yhteisön tuotteiden hintojen ja kolmansista maista tuotujen tuotteiden hintojen välinen ero, kun näiden perustuotteiden kyseisen määrän kokonaishinta on yhteisössä korkeampi.

4 Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisasiakirjan pöytäkirjan 2 (EYVL 1985, L 302, s. 400, jäljempänä pöytäkirja) 1 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, yhteisön toimielinten antamia, ulkomaankauppaan liittyviä tullilainsäädännön alan säädöksiä sovelletaan samoin edellytyksin toisaalta yhteisön tullialueen ja toisaalta Kanariansaarten väliseen kauppaan. Saman artiklan 5 kohta puolestaan sisältää identtisen määräyksen, joka koskee ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuuluvia tuotteita, jota sovelletaan ellei liittymisasiakirjassa, pöytäkirja mukaan lukien, toisin määrätä.

5 Pöytäkirjan 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään, että Kanariansaarten alkuperätuotteet vapautetaan tulleista silloin, kun ne saatetaan vapaaseen vaihdantaan siinä osassa Espanjaa, joka kuuluu yhteisön tullialueeseen.

6 Tullivelasta 13 päivänä heinäkuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2144/87, joka on myöhemmin korvattu yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92

(EYVL L 302, s. 1) 4 artiklan 10 kohdalla, 1 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädetään, että tuontitulleilla tarkoitetaan "sekä tulleja ja vaikutukseltaan vastaavia maksuja että yhteisessä maatalouspolitiikassa käyttöön otettuja tai tiettyihin maataloustuotteiden jalostuksessa saatuihin tavaroihin sovellettavissa erityisjärjestelyissä käyttöön otettuja maatalouden tuontimaksuja ja muita tuonnista kannettavia maksuja". *

7 Vuonna 1989 Tirma toi maahan joitakin eriä Kanariansaarten "caramelos"-makeisia, jotka oli tarkoitus saattaa vapaaseen vaihdantaan yhteisön tullialueella ja joista Cádizin tullihallinto vaati asetuksen N:o 3033/80 mukaisen tullimaksun muuttuvan osan maksamista.

8 Tirma teki tullihallinnon suorittamista laskelmista hallintovalituksia, jotka hylättiin Tribunal Económico Administrativo Regional de Andalucían 2.12. ja 12.12.1991 tekemällä neljällä päätöksellä. Tämä tuomioistuin katsoi, että valmistetuista maataloustuotteista perittävien tullimaksujen muuttuva osa vastaa yhteisessä maatalouspolitiikassa käyttöönotettuja tasausmaksuja ja että asetuksen N:o 3033/80 5 artiklan 1 kohdan säännöksiä siis sovelletaan Kanariansaarten makeisten tuontiin yhteisön tullialueelle.

9 Tirma oli sitä mieltä, että tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaate soveltuu Kanariansaarten ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan lukuun ottamatta pöytäkirjan 1 ja 2 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, jotka eivät koske valmistettuja maataloustuotteita, koska niitä ei mainita perustamissopimuksen liitteessä II, joten Tirma teki näistä päätöksistä hallintovalituksen Tribunal Superior de Justicia de Andalucíaan.

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

10 Kansallinen tuomioistuin katsoi, että asiassa on kyse yhteisön oikeuden tulkintaa koskevasta ongelmasta, lykkäsi asian käsittelyä ja pyysi yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua seuraavaan kysymykseen:

"Sovelletaanko Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan pöytäkirjan 2 1 artiklan 5 kohdan mukaista järjestelmää valmistettujen maataloustuotteiden tullimaksujen muuttuvaan osaan, josta säädetään asetuksilla (ETY) N:o 3033/80, N:o 3034/80 ja N:o 3035/80, vaikka näitä tuotteita ei mainita perustamissopimuksen liitteessä II, vai sovelletaanko niihin tämän liittymisasiakirjan pöytäkirjan 2 2 artiklan mukaista poikkeusta vai, jos kumpikaan vaihtoehto ei tule kysymykseen, onko tavaroiden vapaan liikkuvuuden yleistä periaatetta sovellettava Kanariansaarten ja yhteisön tullialueen väliseen valmistettujen maataloustuotteiden kauppaan?"

11 Aluksi on syytä todeta, että yhteisön lainsäädännön soveltamisesta Kanariansaariin 26 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1911/91 (EYVL L 171, s. 1) voimaantuloon eli 1.7.1991 asti nämä saaret eivät olleet osa yhteisön tullialuetta, joten niihin oli sovellettava pöytäkirjaa.

12 On myös syytä todeta, kuten julkisasiamies mainitsee ratkaisuehdotuksensa 2 ja 5 kohdassa, että kyseiset makeiset, joita on pidettävä kaakaota sisältämättöminä makeisina, eivät sisälly perustamissopimuksen liitteen II luetteloon, johon viitataan pöytäkirjan 1 artiklan 5 kohdassa.

13 Seuraavaksi on syytä palauttaa mieleen, että pöytäkirjan 1 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa määrätään, että jollei pöytäkirjassa itsessään toisin määrätä, kaikkiin Kanariansaarten alkuperätuotteisiin sovelletaan niitä yhteisön tullialueelle tuotaessa ulkomaankauppaan liittyviä yhteisön tulleja koskevia oikeussääntöjä eli siis asetusta N:o 3033/80, jossa säädetään tiettyihin maataloustuotteiden valmistuksessa tuotettuihin tavaroihin sovellettavasta kauppajärjestelmästä.

14 Kuitenkin pöytäkirjan poikkeusmääräyksenä saman pöytäkirjan 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään Kanariansaarten alkuperätuotteiden vapauttamisesta "tulleista" silloin, kun ne saatetaan vapaaseen vaihdantaan siinä osassa Espanjaa, joka kuuluu yhteisön tullialueeseen.

15 Termiä "tulli", jota pöytäkirjan 1 artiklan 1, 2, ja 3 kohdan pääsäännöstä määrätty poikkeus koskee, tulee tulkita suppeasti asetuksen N:o 2144/87 1 artiklan 2 kohdan d alakohdan perusteella. Tämän säännöksen sanamuodosta käy selvästi ilmi, että "tullit" muodostavat yhden kokonaisuuden "tuontitullien" suuremmasta kokonaisuudesta; jälkimmäinen termi on yleisluontoisempi, ja se kattaa myös yhteisessä maatalouspolitiikassa käyttöön otetut tai tiettyihin maataloustuotteiden jalostuksessa saatuihin tavaroihin sovellettavissa erityisjärjestelyissä käyttöön otetut "maatalouden tuontimaksut" ja muut tuonnista kannettavat maksut.

16 Muutoin on syytä todeta, että asetuksen N:o 3033/80 5 artiklassa säädetyllä muuttuvalla osalla pyritään "tuotteiden valmistamiseen käytetyiksi katsottujen perustuotteiden määrän osalta tasaamaan kyseisten yhteisön tuotteiden hintojen ja kolmansista maista tuotujen tuotteiden hintojen välinen ero, kun näiden perustuotteiden kyseisen määrän kokonaishinta on yhteisössä korkeampi" *.

17 Tämä muuttuva osa on siten verrattavissa asetuksen N:o 2144/87 1 artiklan 2 kohdan d alakohdassa mainittuun maatalouden tuontimaksuun, jonka tarkoituksena on aiempien asetusten tavoin vakauttaa alan markkinat (ks. tältä osin asia 60/75, Russo, tuomio 22.1.1976, Kok. 1976, s. 45).

18 Tästä seuraa, että pöytäkirjan 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa "tulleista" myönnetty vapautus ei sisällä maksun muuttuvaa osaa, josta säädetään asetuksen N:o 3033/80 5 artiklassa.

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa.

19 On siten syytä vastata Tribunal Superior de Justicia de Andalucían esittämään ennakkoratkaisukysymykseen, että asetuksen N:o 3033/80 5 artiklassa säädetty valmistetuista maataloustuotteista perittävän maksun muuttuva osa kuuluu pöytäkirjan 1 artiklan 1—3 kohdassa määrätyn järjestelmän soveltamisalaan eikä pöytäkirjan 2 artiklan mukaisen poikkeuksen soveltamisalaan.

Oikeudenkäyntikulut

20 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Espanjan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Tribunal Superior de Justicia de Andalucían 23.9.1994 tekemällä päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Tiettyjen maataloustuotteiden valmistuksessa tuotettuihin tavaroihin sovellettavasta kauppajärjestelmästä 11 päivänä marraskuuta 1980 annetun neuvoston

asetuksen (ETY) N:o 3033/80 5 artiklassa säädetty valmistetuista maataloustuotteista perittävän maksun muuttuva osa kuuluu Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan pöytäkirjan 2 1 artiklan 1—3 kohdassa määrätyn järjestelmän soveltamisalaan eikä pöytäkirjan 2 artiklan mukaisen poikkeuksen soveltamisalaan.

Edward Jann Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä helmikuuta 1996.

R. Grass
kirjaaja

D. A. O. Edward
ensimmäisen jaoston puheenjohtaja